

แนวทางการการพิจารณำกำหนดตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้านการสอน
ตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรง
ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564

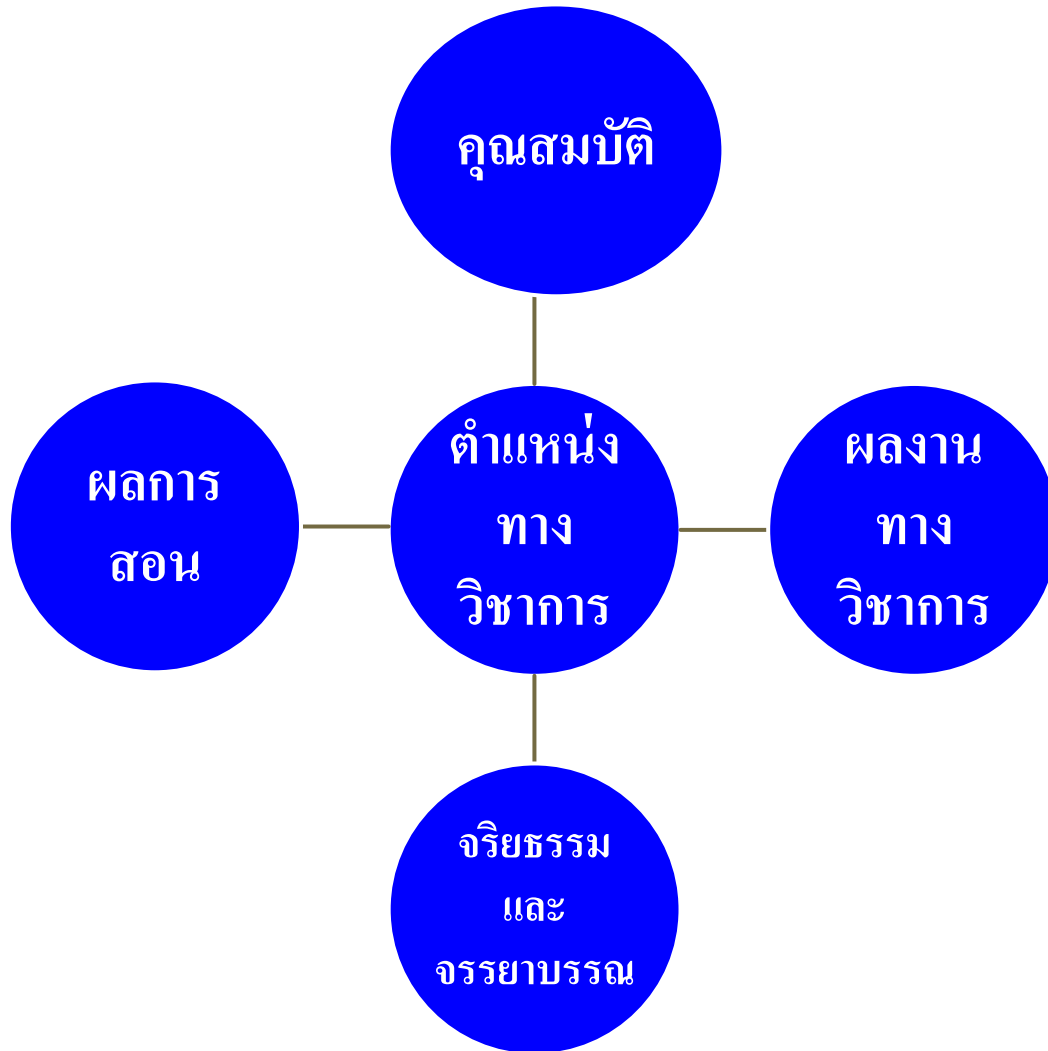
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กรุงเทพฯ
25 สิงหาคม 2566

หมวด ๒
การแต่งตั้งอาจารย์ประจำ
ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเฉพาะด้าน

1. ด้านรับใช้ท้องถิ่นและสังคม
2. ด้านสร้างสรรค์สุนทรียะ ศิลปะ
3. ด้านการสอน
4. ด้านนวัตกรรม
5. ด้านศาสนา

องค์ประกอบในการกำหนดตำแหน่งวิชาการ

คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

วุฒิปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 6 ปี

วุฒิปริญญาโท ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 4 ปี

วุฒิปริญญาเอก ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 1 ปี

รองศาสตราจารย์

ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ 2 ปี

ศาสตราจารย์

ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ 2 ปี

ด้านการสอน

มีคุณสมบัติเพิ่มจากหมวดทั่วไป ดังนี้

1. ไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และ
2. ไม่เคยถูกคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ชี้มูลความผิด

ผลการสอน

ผศ./รศ.

ผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตรซึ่งเทียบค่าได้ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิตระบบทวิภาค
และจะต้องเสนอเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการประเมินผลการสอน
ที่ผลิตขึ้นตามภาระงานสอน

ผศ.	รศ.
ผลการสอน	ผลการสอน
<ul style="list-style-type: none"> อยู่ในระดับชำนาญ 	<ul style="list-style-type: none"> อยู่ในระดับชำนาญพิเศษ
ผลการประเมินเอกสารประกอบการสอน	ผลการประเมินเอกสารคำสอน
<ul style="list-style-type: none"> มีคุณภาพตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> มีคุณภาพตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

สำหรับตำแหน่งศาสตราจารย์ ผลการสอนผู้ขอต้องมีชั่วโมงสอนประจำวิชาใดวิชาหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถาบันอุดมศึกษา

กรณีที่ผู้ขอได้ทำการสอนหลายวิชาหรือสอนวิชาที่มี
ผู้สอนร่วมกันหลายคน จะต้องเสนอเอกสารหลักฐาน
ที่ใช้ในการประเมินผลการสอนในทุกวิชาหรือทุก
หัวข้อที่ผู้ขอเป็นผู้สอน ซึ่งรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 3
หน่วยกิตระบบทวิภาค มีการอ้างอิงแหล่งที่มา และได้
ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว

คณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของ
สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่ประเมินผลการสอน ตาม
ข้อบังคับของสภาสถาบันฯ

ทั้งนี้ อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อประเมินผล
การสอนได้

ผลงานวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

1. ผลงาน อย่างน้อย **1** เรื่อง ซึ่งมีคุณภาพระดับ **B** และได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด โดยผู้ขอต้องเป็นผู้ประพันธ์อันดับแรก (**first author**) ตามลักษณะการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการ ตามเอกสารแนบท้าย

รองศาสตราจารย์

วิธีที่ 1

ผลงาน อย่างน้อย **2** เรื่อง ซึ่งมีคุณภาพระดับ **B** หรือ

วิธีที่ 2

ผลงาน อย่างน้อย **1** เรื่อง ซึ่งมีคุณภาพระดับ **A**

ผลงานตามวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด โดยผู้ขอต้องเป็นผู้ประพันธ์อันดับแรก (first author) ตามลักษณะการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการตามเอกสารแนบท้าย

ศาสตราจารย์

วิธีที่ 1

ผลงาน อย่างน้อย 2 เรื่อง ซึ่งมีคุณภาพระดับ A หรือ

วิธีที่ 2

ผลงาน อย่างน้อย 1 เรื่อง ซึ่งมีคุณภาพระดับ A+

ผลงานตามวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ต้องได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ.อ. กำหนด โดยผู้ขอต้องเป็นผู้ประพันธ์อันดับแรก (first author) ตามลักษณะการมีส่วนร่วมในผลงานทางวิชาการตามเอกสารแนบท้าย

การแต่งตั้งอาจารย์ประจำให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ โดยวิธีพิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

- การเสนอผลงานเช่นเดียวกับวิธีปกติ โดยอนุโลม
- แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 คน
- การตัดสินของที่ประชุมต้องได้คะแนนเสียงเป็น**เอกฉันท์**
- ผลงานวิชาการต้องมีคุณภาพในระดับ **B**

รองศาสตราจารย์

- ให้เสนอผลงานทางวิชาการได้เฉพาะวิธีที่ 1 เท่านั้น
- การเสนอผลงานเช่นเดียวกับวิธีปกติ โดยอนุโลม
- แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 คน
- การตัดสินของที่ประชุมต้องได้คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์
- ผลงานวิชาการต้องมีคุณภาพในระดับ A

ศาสตราจารย์

- ให้เสนอผลงานทางวิชาการได้เฉพาะวิธีที่ 1 เท่านั้น
- การเสนอผลงานเช่นเดียวกับวิธีปกติ โดยอนุโลม
- แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 3 คน
- การตัดสินของที่ประชุมต้องได้คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์
- ผลงานวิชาการต้องมีคุณภาพในระดับ A+

ข้อมูลจาก
เอกสารแนบท้ายประกาศ ก.พ.อ.
และคู่มือการขอกำหนดตำแหน่งทาง
วิชาการด้วยผลงานด้านการสอน

นิยาม

ผลงานการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่งซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา หรือสถาบันอื่นที่ ก.พ.อ. กำหนด อันประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ (แผนการสอน วิธีการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล) หรือนวัตกรรมการสอน อันเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ ได้ใช้ปฏิบัติในงานประจำมาแล้ว และเกิดผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในผู้เรียนและผู้สอน ได้รับการเผยแพร่ครบถ้วนสมบูรณ์ในสาขาวิชาการ หรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หรือมีการถ่ายทอดสู่การใช้งานจริงในภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบ

1. จัดทำเป็นเอกสารและมีคำอธิบายหรือคำชี้แจงรายละเอียดที่ชัดเจนรายละเอียดเนื้อหาของเอกสารที่นำเสนอ นั้น อย่างน้อยต้องประกอบด้วย สาระสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หรือปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 ปรัชญา แนวคิด ทฤษฎี หลักการและเหตุผล ที่ผู้สอนใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนที่เป็นนวัตกรรม หรือปรับประยุกต์จากของเดิมอย่างเห็นได้ชัดเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น รูปแบบการสอน หรือการสอนแนวใหม่ เทคนิคสื่อการสอน เทคโนโลยีดิจิทัล งานประดิษฐ์คิดค้นที่พัฒนาขึ้น เป็นต้น

รูปแบบ

1.3 หลักสูตรและรายละเอียดรายวิชา แผนการสอน สื่อการเรียนรู้และ
วิธีการจัดการเรียนรู้/การสื่อการเรียนรู้

1.4 กระบวนการในการนำไปใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริงกระบวนการ
พัฒนาที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เป้าหมาย

1.5 ผลลัพธ์ที่แสดงว่าผู้เรียนมีพัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้น
อย่างเห็นได้ชัด และก่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในผู้เรียนและผู้สอนโดยแสดง
ผลลัพธ์ของผู้เรียนทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม

1.6 เอกสารหลักฐานผลการประเมินการสอนทุกกระบวนการวิชาย้อนหลัง 2 ปี
การศึกษา สำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ผลการสอนเฉลี่ย
ระดับดีมาก และศาสตราจารย์ ผลการสอนเฉลี่ยระดับดีเด่น

รูปแบบ

1.7 เอกสารหลักฐานผลการประเมินของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (peer reviewer) จากบุคคลภายนอก สำหรับผู้ช่วยศาสตราจารย์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับมหาวิทยาลัย สำหรับรองศาสตราจารย์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติ และสำหรับศาสตราจารย์ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก หมายถึง ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาใกล้เคียง โดยต้องเป็นบุคคลที่มีใบบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้ขอสังกัดและไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาของสถาบันอุดมศึกษานั้น

รูปแบบ

2. ต้องแสดง**หลักฐานเชิงประจักษ์**ของผลงานที่เป็นที่ยอมรับในระดับ
วิชาการ หรือวิชาชีพ โดยผลงานแต่ละชิ้นต้องมี**หลักฐานเชิงประจักษ์ อย่างน้อย**
2 รายการ ดังนี้

2.1 **การนำไปใช้งานจริงโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายในหน่วยงานต้น**
สังกัดระดับคณะ มหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนาผู้เรียนกลุ่มอื่น การขยายผลใช้
งานเป็นต้นแบบภายในคณะ มหาวิทยาลัย เป็นต้น

2.2 **ผลงานอันเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่ใช่ลิขสิทธิ์** ที่เข้าสู่
กระบวนการขอรับการรับรองทรัพย์สินทางปัญญา เช่น หนังสือรับรอง
การยื่นคำขอรับ**อนุสิทธิบัตร สิทธิบัตร** เป็นต้น

รูปแบบ

2.3 บทความฉบับสมบูรณ์เสนอในที่ประชุมวิชาการที่จัดโดยสมาคมวิชาการ หรือ วิชาชีพ **ที่มีการจัดอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี** ทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ **ที่มีการบรรณาธิการโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายสถาบัน** และมีการประเมินคุณภาพ

2.4 บทความวิชาการในหนังสือรวมบทความ หรือวารสารวิชาการที่มีการบรรณาธิการ **โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจากหลากหลายสถาบัน**

รูปแบบ

3. หลักฐานที่แสดงถึงคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์

โดยสรุปเป็นเอกสารที่มีสาระสำคัญ ดังนี้

3.1 ความเป็นผู้อุทิศเวลาและผู้สร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานเพื่อดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพและสร้างแรงบันดาลใจและความสัมพันธ์ระหว่าง “ครู” และ “ลูกศิษย์” ไม่เพียงแต่ทางวิชาการ หรือวิชาชีพ แต่รวมถึงสัมพันธ์ภาพที่ก่อให้เกิดความเอื้ออาทรระหว่างกัน นำไปสู่การปรับใช้หรือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของลูกศิษย์

3.2 ความเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและมีคุณูปการต่อการศึกษา โดยได้รับการยอมรับจากวงวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยต้องแสดงหลักฐานการได้รับรางวัลหรือการยกย่องจากสมาคมวิชาการ หรือวิชาชีพ

การเผยแพร่

เอกสารสรุปผลการจัดการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานด้านการสอน ที่ผ่านการใช้งานจริงมาไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคการศึกษา หรือใช้งานจริงมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 กระบวนวิชา โดยต้องแสดงหลักฐานว่าได้ผ่านการประเมินคุณภาพโดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจากหลากหลายสถาบันในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (peer reviewer) ในระดับมหาวิทยาลัยสำหรับตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และในระดับชาติสำหรับตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์

ลักษณะคุณภาพ

ระดับ B

1. แนวคิดการออกแบบการเรียนรู้ นวัตกรรม เป็นงานริเริ่ม
สร้างสรรค์ที่ปรับจากแนวคิดเดิม หรือเป็นแนวคิดใหม่
2. มีข้อมูลหลักฐานชัดเจนว่าผลงานที่พัฒนาขึ้นนำไปสู่ผลลัพธ์
การจัดการเรียนรู้ หรือสมรรถนะผู้เรียนเชิงประจักษ์ หรือ
คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ และต้องมีหลักฐานชัดเจน
ว่าผลการศึกษานำไปใช้ประโยชน์กับการพัฒนาผู้เรียน
กลุ่มอื่นได้ การขยายผลใช้งานเป็นต้นแบบภายในคณะ
มหาวิทยาลัย

ลักษณะคุณภาพ

ระดับ A

- ❖ เกณฑ์เดียวกับระดับ B และ
- ❖ มีหลักฐานชัดเจนว่าผลการศึกษาศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
ภายนอกมหาวิทยาลัย โดยนิติบุคคลอื่น

ลักษณะคุณภาพ

ระดับ A+

- ✦ เกณฑ์เดียวกับระดับ A และ
- ✦ มีหลักฐานชัดเจนว่าผลการศึกษาผ่านการรับรอง
มาตรฐานระดับชาติ หรือนานาชาติ

ตัวอย่าง

แบบประเมินการแต่งตั้ง

ผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ

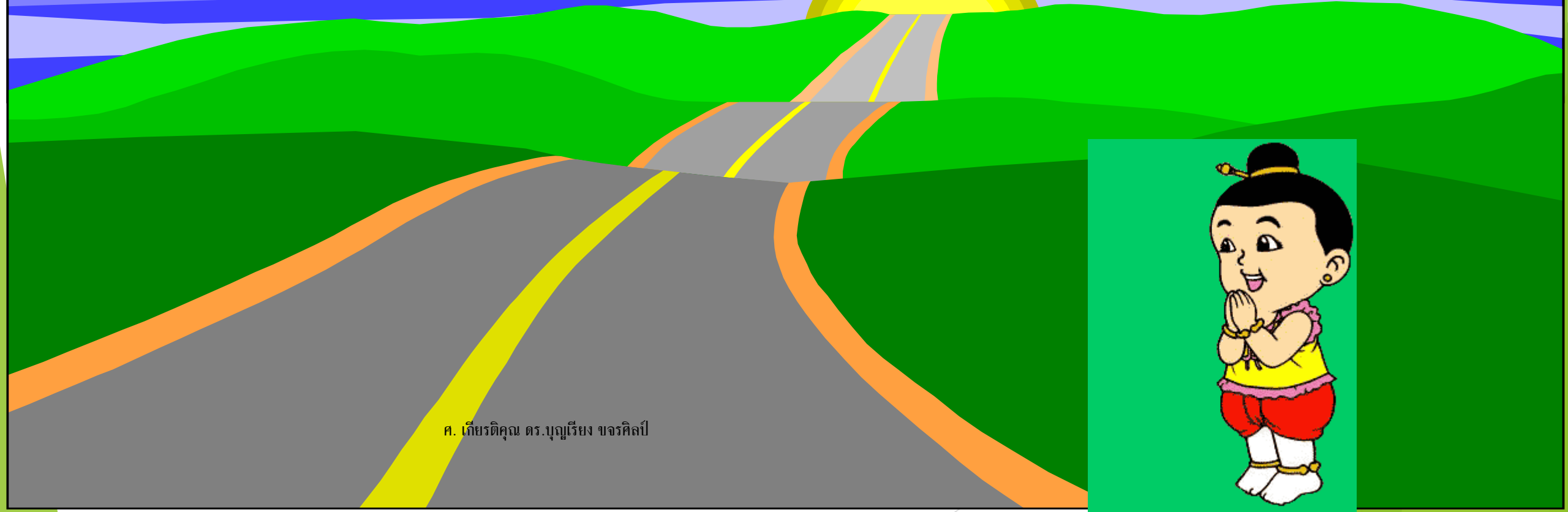
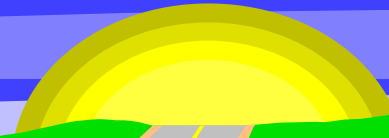
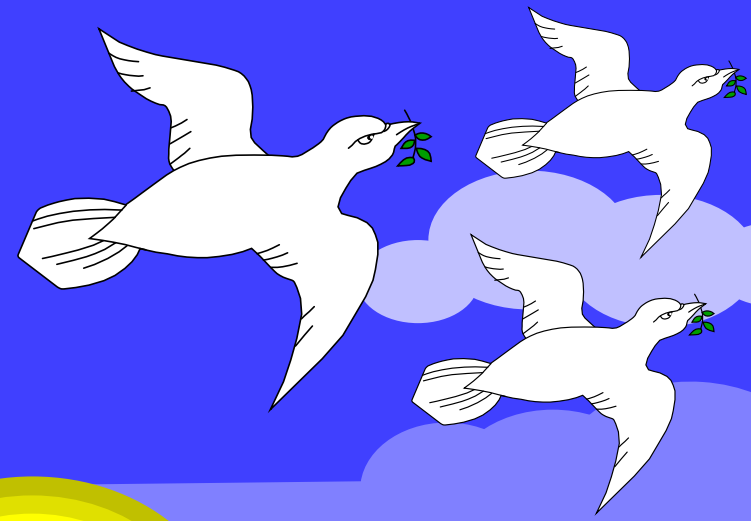
ด้วยผลงานด้านการสอน

คำชี้แจงสำหรับผู้ประเมิน

การพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ประเมินจะต้องพิจารณาจากหลักฐานทั้งสามส่วน ได้แก่

- ❖ ส่วนที่หนึ่ง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลงานที่นำเสนอ
- ❖ ส่วนที่สอง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ
ความเป็นอาจารย์
- ❖ ส่วนที่สาม จริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาการ

สวัสดีค่ะ

ศ. เกียรติคุณ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์